

**Załącznik
do Uchwały Nr 614/2014
Zarządu Powiatu Jarosławskiego
z dnia 16 maja 2014 r.**

**POLSKIE STOWARZYSZENIE
NA RZECZ OSÓB Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM
KOŁO W JAROSŁAWIU**

**SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNO - FINANSOWE
Z DZIAŁALNOŚCI WARSZTATU TERAPII ZAJĘCIOWEJ
W 2013 ROKU**

JAROSŁAW 10- 02-2014 rok.

Sprawozdanie merytoryczno - finansowe z działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jarosławiu w 2013 roku.

I. Nazwa i adres: Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jarosławiu ul 3 Maja 39, 37 –500 Jarosław. Obszar działania Warsztatu Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jarosławiu obejmował rehabilitacją osoby z:

Powiatu jarosławskiego i przeworskiego.

Gmina: Przeworsk, Pawłosiów, Radymno, Jarosław, Laszki, Wiązownica, Chłopice, Jarosław, Przeworsk.

Liczba pomieszczeń zajmowanych przez WTZ: 30 w tym 4 pomieszczenia wspólnie użytkowane z ŚDS): powierzchnia WTZ 362,37 pomieszczenia WTZ + pomieszczenia wspólne razem 414, 77 m²

Warsztat Terapii Zajęciowej obejmował rehabilitacją 45 uczestników powyżej 18 roku życia posiadających aktualne orzeczenia o niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym ze wskazaniem do terapii zajęciowej. W Warsztacie prowadzona była rehabilitacja społeczna i zawodowa dla osób ze schorzeniem wiodącym jakim jest upośledzenie umysłowe oraz współtowarzyszącymi zaburzeniami takimi jak: choroby psychiczne, zaburzenia mowy, choroby narządu wzroku, upośledzenie narządu ruchu, epilepsja, choroby neurologiczne.

II. Formy i metody realizowanej przez warsztat działalności rehabilitacyjnej:

Warsztat był czynny od poniedziałku do piątku w godz. 7⁰⁰ – 16⁰⁰ uczestnicy mieli obowiązek przebywać w warsztacie 7 godzin dziennie oraz 35 godzin tygodniowo.

Głównym celem Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jarosławiu było prowadzenie kompleksowej rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz przygotowanie osób do samodzielnego życia i podjęcia pracy zawodowej, co prowadzone było w różnych formach w zależności od

aktualnego poziomu umiejętności zawodowych uczestnika i potencjalnych umiejętności jego rozwoju zawodowego. Podstawową formą przygotowania zawodowego było uczenie wykonywania prostych lub specjalistycznych czynności, które mogą stanowić zakres obowiązków zawodowych kandydata do zatrudnienia oraz kształtowanie uniwersalnych umiejętności potrzebnych pracownikowi, takich jak; zaradność i samodzielność, punktualność, odpowiedzialność, wytrwałość, terminowość, poszukiwanie informacji, samokontrola, współpraca itp. Rozwijanie tych umiejętności odbywało się przez uczestnictwo w odpowiednich pracowniach warsztatu w formach zajęć grupowych jak tj.: (gospodarstwa domowego, plastycznej, tkacko – krawieckiej, ceramicznej, stolarskiej, metaloplastycznej, poligraficzno – komputerowej, przygotowania zawodowego, ogrodniczo – konserwatorskiej) oraz trening na indywidualnych stanowiskach pracy prowadzony dla grupy uczestników w placówce jak i poza placówką. Uczestnicy, którzy dobrze radzili sobie w tym zakresie i pozytywnie rokowali do podjęcia w przyszłości zatrudnienia, byli włączani w kolejne formy aktywizacji zawodowej tj.; warsztaty z doradztwa zawodowego, wyjścia do zakładów pracy, nawiązanie kontaktów i współpracy z potencjalnymi pracodawcami i organizatorami próbek pracy i praktyk zawodowych, spotkania z przedstawicielami ciekawych zawodów, wyjazdy na targi pracy, szkolenia podczas których osoby niepełnosprawne zapoznawały się z podstawowymi pojęciami dotyczącymi pracy, prawami i obowiązkami pracownika, metodami poszukiwania pracy. Działania zwiększyły u uczestników umiejętność pisania dokumentów aplikacyjnych, przygotowania się do rozmowy rekrutacyjnej, dokonywania analiz ofert pracy pod kątem wymogów stawianych przez pracodawcę – uczestnicy nabywali umiejętności właściwego interpretowania ofert pracy i konfrontowania ich z własnymi kompetencjami i możliwościami. W warsztacie trzech uczestników było objętych aktywizacją zawodową polegającą na przejściu próbek pracy w placówce z udziałem mentorów na trzech stanowiskach: produkcja podpałek, niszczenie dokumentów, dekorowanie toreb ekologicznych. Rehabilitacja realizowana była także na zajęciach dodatkowych tj.: rehabilitacja ruchowa, zajęcia z psychologiem, trening ekonomiczny, warsztaty self – adwokatów, muzykoterapia, zajęcia z promocji zdrowia, pogadanki prowadzone przez pielęgniarkę, zajęcia z kierownikiem oraz warsztaty tematyczne z zakresu prawa pracy, poznawania zasad przestrzegania BHP.

Celem działań Warsztatu było dostarczenie jak największej ilości doświadczeń, z których uczestnicy mogli czerpać wiedzę na temat zasad funkcjonowania społecznego.

Ważne było również, aby dać możliwość uczestnikom przeżywania sukcesów, ale i porażek związanych z ich aktywizacją zawodową.

W 2013 roku uczestnicy brali udział w aktywizacji zawodowej:

12 uczestników brało udział w warsztatach z doradztwa zawodowego były to zajęcia grupowe prowadzone w formie warsztatów przeprowadzanych 1 raz w tygodniu (1,5 godz.) podczas warsztatów z doradztwa zawodowego uczestnicy zdobywali wiedzę na temat planowania i realizacji kariery zawodowej, przygotowywali się do świadomego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, aktywnego poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy, kształtowali umiejętności poznania swoich predyspozycji, kształtowania zdolności, prezentowania swojej wiedzy i umiejętności, uczyli się przygotowywać dokumenty aplikacyjne. Poznali Instytucje wspierające zatrudnienie, mieli możliwość spotkań z doradcami zawodowymi, przedstawicielami firm WUP i PUP.

42 uczestników brało udział w szkoleniu z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy przeprowadzone przez specjalistę do spraw BHP oraz prawnikiem z zakresu prawa pracy. Szkolenie miało charakter warsztatowy, uczestnicy mieli możliwość w sposób praktyczny za pomocą scenek sytuacyjnych i krótkich filmów zapoznać się z zasadami obowiązującymi na stanowisku pracy. Grupa zapoznała się m.in. z zasadami ochrony przeciwpożarowej oraz postępowania w razie pożaru, omówiono tematy związane z porządkiem, przygotowaniem i wyposażeniem stanowiska roboczego. warsztaty z prawnikiem miały na celu wyposażenie uczestników w wiedzę dotyczącą konstytucyjnych praw i obowiązków przysługujących każdemu obywatelowi, omówiono tematy zatrudnienia, prawa do wynagrodzeń, urlopu,

13 uczestników wyjścia do zakładów pracy – zapoznanie ze specyfiką zawodów tj.: cukiernik, rolnik, mechanik samochodowy, pracownik porządkowy pielęgnacja terenów zielonych, magazynier, pracownik biurowy, archiwista, kucharz, magazynier, pracownik gospodarczy

20 uczestników brało udział w próbkach pracy, 10 uczestników w praktykach zawodowych. Próbkę pracy i praktyki zawodowe organizowane były na otwartym i chronionym rynku pracy. Uczestnicy rozwijali swoje możliwości i umiejętności, które miały na celu przygotowanie ich do podjęcia zatrudnienia na stanowiskach pomoc sprzedawcy, pomoc kuchenna, pomoc magazyniera, pracownik gospodarczy, pomoc archiwisty, sprzątaczką, pracownik biurowy, kelner, pracownik porządkowy- pielęgnacja terenów zielonych, pomoc

ogrodnika. Uczyli się odpowiedzialności, dyscypliny pracy, punktualności, dbania o mienie pracodawcy, umiejętności wykonywania zleconej pracy do końca. Pozwalało to osobie niepełnosprawnej sprawdzić swoje umiejętności i skonfrontować wyobrażenie o pracy w rzeczywistych sytuacjach.

W 2013 roku uczestnicy brali udział w następujących działaniach pozwalających rozwijać umiejętności społeczne oraz zawodowe:

Wizyta w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Księżąt Czartoryskich w Jarosławiu

Wyjście na drogę krzyżową do Opactwa ss. Benedyktynek w Jarosławiu,

Tydzień z Pasją

Śniadanie Wielkanocne w WTZ,

Udział w IV pikniku BHP zorganizowanym na terenie Zakładu Aktywności Zawodowej w Starych Oleszycach,

Wyjazd do Łańcuta na Targi Pracy

Brifing z okazji Dnia Godności Osoby z Niepełnosprawnością Intelktualną oraz rozpoczęcie jubileuszu obchodów 30 lecia PSOUU Koło w Jarosławiu,

Udział w Międzynarodowym Turnieju Piłkarski Nożnej Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Niemczech,

I Jarosławskie Targi Pracy,

Obchody Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną pod nazwą „pełna kultura” – kiermasz rękodzieła w Warszawie,

Udział w pikniku „Z bliźnim na majówkę” w Haluszu zorganizowanym przez Stowarzyszenie Rodzina Kolpinga działającej przy parafii p.w. Chrystusa Króla w Jarosławiu,

Udział w imprezie „Dni Pola” w Jankowicach zorganizowanej przez Firmę „HR Smolice Sp. z o.o. Grupa IHAR Oddział Ożańsk,

Wyjazd wszystkich uczestników do Parku Linowego w Radawie,

Wizyta w OHP w Jarosławiu.

Wizyta w Komendzie Policji w Jarosławiu,

24 Międzynarodowy Festiwal Kreatywności i Twórczości – Żilina Słowacja,

Spotkanie informacyjne w Powiatowym Urzędzie Pracy w Jarosławiu,

Udział w Jarmarku Benedyktyńskim w Jarosławiu,

V Konfrontacje Artystyczne OSW i WTZ PSOUU Koło w Jarosławiu,

Wyjście do kina IKAR w Jarosławiu na film „Waleśa człowiek nadziei”,

Tydzień z muzyką Państwowa Szkoła Muzyczna im. F. Chopina w Jarosławiu,

Tydzień z muzyką – OREW warsztaty muzyczne,

Tydzień z muzyką restauracja Marios pokaz świateł laserowych,

Tydzień z muzyką Sala Lustrzana Centrum Kultury i Promocji w Jarosławiu,

Obchody z okazji dnia patrona OREW.

Gala z okazji 30 lecia PSOUU Koła w Jarosławiu,

Wigilia uczestników WTZ, ŚDS,

Udział uczestników w spotkaniach całej społeczności Warsztatu w celu uczenia się rozwiązywania swoich problemów, spotkania samorządu WTZ, nauka odpowiedzialności, organizacji i współpracy samorządu.

III. Liczba uczestników, którzy opuścili warsztat wraz z podaniem przyczyn ich odejścia

Lp.	Data	Liczba uczestników, którzy opuścili warsztat	Przyczyny odejścia z warsztatu
1.	30.01.2013 r.	1	Z powodu zgonu
2.	1.04.2012 r.	1	1 osoba Zakład Wyrobu Obuwia Falbut Staż płatny od 1.01.2013 rok od 01.04.2013 r. zatrudniony w Zakładzie Aktywności Zawodowej Stare Oleszyce (Czech Karol)
3.	1.04.2012 r.	1	1 osoba zatrudniona w Barze „Europejskie Klimaty” PSOUU Koło Jarosław od 01.04.2013 r. (Krzysztof Madejowski)
4.	od 01.07.2013 do 31.12.2013	1	1 osoba staż płatny od 01.07.2013 do 31.12.2013 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Usługowym CZA-TA NICIAK Spółka Jawna w Przeworsku
5.	01.11.2013 r. do 28.02.2014 r.	1	1 osoba staż płatny od 01.11.2013 r. do 28.02.2014 r. w MEGA Delikatesach Centrum przy ul Pruchnickiej 6 a, 37-500 Jarosław.
6.	25.11.2013 r.	1	1 osoba zatrudniona od 25.11.2013 r. w Zakładzie Aktywności Zawodowej ul Konfederacka 13, 37-500 Jarosław (Grześ Bartłomiej)
7.	01.12.2013 r.	2	2 osoby zatrudnione od 01.12.2013 r. w Spółdzielni Socjalnej „Ogród Dokumentów” w Jarosławiu (Balicki Tomasz, Ambroch Hubert)

8.	01.12.2013 r.	1	1 osoba przejście do Środowiskowego Domu Samopomocy w Jarosławiu ul 3 Maja 39, 37-500 Jarosław (Rajtar Małgorzata).
9.	01.01.2014 r.	1	1 osoba zatrudniona od 01.01.2014 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno – Usługowym CZA-TA NICIAK Spółka Jawna w Przeworsku (Paweł Adamkiewicz).

Liczba uczestników, którzy poczynili postępy w zakresie:

Rehabilitacji społecznej, w tym zaradności osobistej i samodzielności: 38 uczestników

Umiejętne zachowanie się w miejscach publicznych z używaniem zwrotów grzecznościowych, umiejętnie radzenie sobie w miejscach publicznych takich jak poczta, bank (umiejętność wypełniania druków dokonywanie opłat), rozwinęła się samodzielność przy załatwianiu różnych spraw w urzędach, umiejętność dysponowania pieniędzmi, radzenie sobie w trudnych sytuacjach społecznych, zastosowanie właściwych form nawiązywania kontaktów, umiejętność prowadzenia rozmów, wyrażania poglądów. Nabycie lub poszerzenie umiejętności poruszania się bez wsparcia w najbliższym otoczeniu. U części uczestników wzrosła umiejętności korzystanie z komunikacji miejskiej oraz publicznej, samodzielne dokonywanie zakupów, samodzielne przygotowanie posiłku, dbałość o higienę osobistą, czystość ubioru oraz wzrost umiejętność dobierania ubioru w zależności od pogody oraz okazji, utrzymywanie porządku w swoim najbliższym otoczeniu,

Rehabilitacji zawodowej: 18 uczestników nastąpił wzrost umiejętności zawodowych przydatnych podczas zatrudnienia. Dzięki działaniom, jak szkolenia z doradztwa zawodowego, próbki pracy oraz praktyki zawodowe na otwartym rynku pracy, szkolenia zawodowe oraz wzrost poziomu wiedzy na temat możliwości zatrudnienia wśród uczestników oraz ich rodzin pozwoliło na osiągnięcie wzrostu motywacji do podejmowania i nauki

czynności zawodowych w poszczególnych pracowniach tj.: czynności porządkowe, utrzymywanie porządku wokół obiektu, koszenie trawników, przycinanie krzewów, zamykanie, odśnieżanie, prace na działce, przygotowanie cateringu oraz nabycie umiejętności gotowania, pieczenia. Nastąpiła poprawa w zakresie punktualności, dyscypliny pracy, współodpowiedzialności, dbałości o powierzone narzędzia i elektronarzędzia, współodpowiedzialność za wykonywane zadania, samodzielne rozwiązywanie drobnych problemów wynikających w trakcie realizacji zadania, stosowanie się do instrukcji. Zwiększyła się u uczestników umiejętność pisania dokumentów aplikacyjnych, przygotowania się do rozmowy rekrutacyjnej, dokonywania analiz ofert pracy pod kątem wymogów stawianych przez pracodawcę – uczestnicy nabywali umiejętności właściwego interpretowania ofert pracy i konfrontowania ich z własnymi kompetencjami i możliwościami. Poprzez udział w praktykach zawodowych i próbkach pracy uczestnicy poszerzyli swoje wiadomości na temat zasad i specyfiki pracy na otwartym rynku pracy oraz zdobyli doświadczenie w relacjach ze współpracownikami (pracownicy zakładu) w środowisku pracy, zwiększyła się motywacja do udziału w praktykach zawodowych.

U poszczególnych uczestników naszego Warsztatu nastąpiły istotne zmiany w zakresach:

zwiększenie zrozumienia zasad pracy i funkcjonowania WTZ, co spowodowało zwiększenie gotowości uczestników do doświadczania nowych sytuacji społecznych i radzenia sobie w nich, zwiększenie umiejętności prowadzenia rozmowy z innymi osobami, zwiększenie u uczestników świadomości swoich możliwości i potrzeb oraz umiejętności komunikowania, zwiększenie umiejętności autonomicznego funkcjonowania, zwiększyła się liczba uczestników samodzielnie dojeżdżających do Warsztatu środkami komunikacji państwowej PKS, MKS, dwóch uczestników wymaga dalszego wsparcia i treningu w drodze ze stacji PKS do WTZ oraz w drodze powrotnej, zwiększenie samodzielności w korzystaniu ze sklepów (większość uczestników potrafi samodzielnie lub przy niewielkim wsparciu dokonywać zakupy w sklepach z ekspedientką oraz samoobsługowych), wzrost umiejętności w zakresie odbierania telefonów przedstawienia się, prowadzenie rozmowy z umiejętnością przekazania informacji, zwiększenie motywacji (u kolejnych kilku osób nastąpiła chęć podjęcia pracy zawodowej, wzrosło zainteresowanie warsztatami z doradztwa zawodowego, próbkami pracy, praktykami i szkoleniami dotyczącymi poszukiwania pracy), zwiększenie potrzeby uczestnictwa w różnego rodzaju zajęciach dodatkowych oraz zaangażowania w ich

organizację i udział, autoprezentacji (u wielu uczestników zwiększyła się chęć do pokazania swoich możliwości i umiejętności, co wiąże się z coraz realniejszą samooceną, konstruktywne rozwiązywanie swoich problemów w sytuacjach trudnych, wzrostu umiejętności organizowania czasu wolnego, trening ekonomiczny (wzrost poziomu rozumienia znaczenia wartości pieniędzy oraz posługiwania się nimi, jako środka do realizacji swoich potrzeb), kontaktów interpersonalnych (u większości uczestników wzrosła jakość i liczba kontaktów z osobami z zewnątrz), nastąpił wzrost odwagi, śmiałości i inicjatywy.

VI. Informacja o decyzjach podjętych przez Radę Programową w stosunku do uczestników Warsztatu, wobec których Rada Programowa dokonała kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji.

W 2013 roku Rada Programowa dokonała półrocznej oceny indywidualnych efektów rehabilitacji i terapii uczestników, rocznej oceny realizacji indywidualnych programów rehabilitacji i terapii zajęła stanowisko w kwestii osiągniętych przez uczestników postępów lub ich braku (zapis w ocenach półrocznych i rocznych znajdują się w teczkach osobowych uczestników i potwierdzone protokołami spotkań Rady Programowej WTZ).

W 2013 r roku Rada Programowa dokonała oceny kompleksowej 6 uczestników, po ocenie zajęła stanowisko w kwestii osiągniętych przez uczestników postępów lub ich brak.

2 uczestników skierowano do podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy (2 uczestników podjęło zatrudnienie),

4 uczestnikom przedłuża się uczestnictwo w terapii ze względu na pozytywne rokowania co do postępów w rehabilitacji, umożliwiających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej,

Oceny znajdują się w teczkach osobowych uczestników i potwierdzone są protokołami spotkań Rady Programowej WTZ z rodzinami, prawnymi opiekunami i uczestnikami WTZ.

Rada Programowa duży nacisk położyła na zwiększenia działań Warsztatu w kierunku aktywizacji zawodowej w szczególności: poszukiwania miejsc pracy, próbek pracy, praktyk zawodowych zarówno na chronionym jak i otwartym rynku pracy, tak aby w efekcie końcowym osoby najbardziej przygotowane mogły pozyskać zatrudnienie.

W 2013 roku odbyły się w warsztacie:

Posiedzenia Rady Programowej, spotkania organizacyjne z uczestnikami, spotkania z Samorządem WTZ, Spotkania Rady Programowej z rodzinami/ prawnymi opiekunami uczestników WTZ, spotkania te potwierdzone są protokołami.

Współpraca z rodzinami / prawnymi opiekunami polegała na:

Indywidualnych rozmowach dotyczących uczestników, rozmowach telefonicznych i korespondencji, wizytach w domach rodzinnych uczestników, wywiady przeprowadzane zarówno w domach rodzinnych uczestników, prawnych opiekunów jak i na terenie placówki, spotkania Rady Programowej z rodzicami, prawnymi opiekunami w celu omówienia działań związanych z rehabilitacją.

VII. Frekwencja uczestników na zajęciach Warsztatu w poszczególnych miesiącach roku sprawozdawczego.